

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA

CURS ACADÈMIC 2008 - 2009

TITULACIÓ: LLICENCIATURA EN CIÈNCIES DEL TREBALL

PLA D'ESTUDIS: 2004

ASSIGNATURA: RESPONSABILITAT PER DANYS (Codi 33014)

PROFESSOR/A: CARLES ENRIC FLORENSA TOMÀS

CURS: 4t
QUADRIMESTRE: 1r

CRÈDITS: 4,5

TIPUS: OPTATIVA

1. OBJECTIUS

Introduir l'alumne, d'una manera sistematitzada, en el coneixement dels conceptes bàsics de la responsabilitat extracontractual, així com en el de la legislació específica sobre la matèria.

Es tracta d'examinar quin ha estat el desenvolupament doctrinal i normatiu entorn la reparació del dany causat de base no contractual, tant des del punt de vista dels articles 1902 i següents del *Código civil*, com de les lleis específiques sobre la matèria; aquestes últimes han assolit una gran importància en nombre i contingut, introduint novetats, juntament amb el paper cabdal de la jurisprudència, en el règim de l'anomenada responsabilitat per danys o dret de danys.

2. CONTINGUTS O METODOLOGIA

CONTINGUT

El contingut de l'assignatura és la matèria pròpia del programa, tal com consta en l'apartat següent.

METODOLOGIA

- A) L'assignatura es desenvoluparà a través de les classes teòriques, complementades per les classes pràctiques en les quals se sotmetrà a estudi i discussió un supòsit de fet sobre el qual s'hagin pronunciat els tribunals. Un Manual de referència servirà de suport necessari per a la preparació del programa. L'avaluació es farà d'acord amb un examen final escrit. Tot plegat és el que es coneix com a **metodologia tradicional**.
- B) Com a alternativa a la metodologia esmentada o, fins i tot, simultàniament a aquella, se suspesarà la possibilitat d'implementar **l'avaluació continuada** en la qual només hi podrà participar un nombre tancat d'alumnes. En aquest cas, el temari es desenvoluparà pels grups de treball de dos alumnes, sota la direcció del professor, a través de la prèvia documentació i la posterior exposició oral a classe d'una lliçó o part de lliçó del programa, la part teòrica de la qual haurà de complementar-se obligatòriament amb l'aportació de supòsits pràctics, basats o no en sentències o laudes; l'assistència a classe serà un altre dels criteris a tenir en compte. L'avaluació continuada, en el seu cas, només qualificarà l'alumne per a la convocatòria ordinària de febrer.
- a) La decisió de sincronitzar ambdues metodologies docents o d'escollir-ne una de sola correspon únicament al professor, en atenció, entre d'altres, al nombre de matriculats o del d'interessats inicialment en seguir l'assignatura.

- b) Si el professor decideix **implementar l'avaluació continuada**, la determinació del nombre adient d'alumnes i, eventualment, la seva selecció es farà d'acord amb els següents **criteris**, exposats en ordre de preferència:
1. Alumnes que constin efectivament matriculats el primer dia de classe i que desitgin acollir-se a l'avaluació continuada.
 2. Alumnes no matriculats presents el primer dia de classe i que desitgin acollir-se a l'avaluació continuada.
 3. Sorteig, en cas de que en qualsevol del dos casos anteriors se superi el nombre adient d'alumnes.
- c) Un cop feta la selecció, es durà a terme la **distribució del temari** entre els grups de treball. L'**exposició** del primer tema assignat als alumnes – que no té per què coincidir amb la primera lliçó del programa – tindrà lloc el dia **6 d'octubre de 2008**.
- d) La resta d'alumnes no seleccionats seguiran la metodologia tradicional, de la manera exposada en els diversos apartats d'aquesta planificació docent.
- C) **En tot cas**, l'alumne podrà o haurà de dur a terme una **recensió d'una lectura recomanada**, tal com es descriu en l'apartat dedicat als materials de l'assignatura i amb el valor que se li assigna en l'apartat d'avaluació.

3. PROGRAMA

RESPONSABILITAT PER DANYS

Lliçó 1: La responsabilitat civil extracontractual

1. Concepte i terminologia. L'article 1.902 Cc.
2. Breu examen del marc normatiu: codis civils i lleis especials. Els règims «especials».
3. Delimitació enfront la responsabilitat contractual: la tesi de l'opció. Delimitació enfront la responsabilitat per delictes.
4. La responsabilitat civil derivada de delictes o falta: el sistema dual de règims.
5. Tipus i pressupòsits de la responsabilitat civil extracontractual.

Lliçó 2: L'evolució dels criteris dominants entorn l'estructuració de la responsabilitat civil extracontractual

1. Situació de partida: la responsabilitat subjectiva fonamentada en la culpa.
2. L'evolució cap a una quasiobjectivització de la responsabilitat: la idea de risc i el paper de la jurisprudència.
3. Incorporació de nous àmbits de responsabilitat extracontractual.
4. El pas des de la responsabilitat personal a la responsabilitat col·lectiva.

Lliçó 3: La causa del dany: la conducta o el comportament danyós

1. L'anomenada responsabilitat per fet propi.
2. La conducta: acció o omissió.
3. El criteri d'imputació de la responsabilitat: la culpa. La imputabilitat: requisits i àmbit subjectiu.
4. L'antijuridicitat de la conducta.
5. Les qüestions sobre la prova de la culpa.

Lliçó 4: El dany.

1. Concepte i classificació.
2. El dany patrimonial o material.
3. El dany moral. La lesió del dret a l'honor, a la intimitat i a la imatge.
4. Consideració especial del dany a la integritat física de la persona.
5. La valoració del dany: criteris.

Lliçó 5: La relació de causalitat i les seues interferències

1. Concepte.
2. La concurrència de causes: les teories sobre la relació de causalitat i el criteri de la jurisprudència.
3. La imputació objectiva del dany: criteris.
4. La certesa del nexa causal: el dany causat per un membre indeterminat del grup, la coautoria i la pluralitat de responsables.

5. Les interferències en la relació de causalitat, en general. L'anomenada concurrència o compensació de culpes: la intervenció del perjudicat.
6. Les circumstàncies d'exoneració de la responsabilitat: cas fortuït i força major, la legítima defensa i l'estat de necessitat.

Lliçó 6: La reparació del dany

1. L'obligació de reparar el dany: característiques. Les formes de reparació del dany: *in natura* i «per equivalent».
2. L'extensió dels danys: danys nous i agreujament del dany. La *compensatio lucri cum damno*.
3. Les operacions que menen a determinar el *quantum* del deute. La concurrència d'obligacions d'indemnitzar.
4. La reparació via convencional i via judicial. L'acció de responsabilitat: legitimació i extinció; en especial, la prescripció.

Lliçó 7: La prevenció de la responsabilitat

1. Les convencions d'irresponsabilitat.
2. L'assegurança de responsabilitat civil: concepte, fonament i duració de la cobertura.
3. Classes i àmbit de l'assegurança de responsabilitat.
4. L'acció directa contra l'assegurador.

Lliçó 8: La responsabilitat per fet aliè

1. Concepte, fonament i caràcters. L'article 1.903 Cc.
2. La responsabilitat dels pares pels actes dels seus fills menors.
3. La responsabilitat del tutor pels actes del menor o de l'incapaç sotmès a tutela.
4. La responsabilitat de l'empresari per actes dels seus empleats.
5. La responsabilitat dels titulars de centres docents.
6. La responsabilitat del titular d'un vehicle.
7. L'exoneració del responsable per fet aliè.
8. El dret de repetició.
9. La responsabilitat civil subsidiària.

Lliçó 9: La responsabilitat per danys causats per animals i coses

1. Qüestions generals.
2. La responsabilitat per danys causats pels animals, en general. Els danys causats per les peces de caça.
3. La responsabilitat per ruïna dels edificis.
4. La responsabilitat per activitats industrials de caràcter perillós o nociu.
5. La responsabilitat del cap de família.

Lliçó 10: Els règims especials de responsabilitat (I)

1. La responsabilitat front al consumidor i usuari: el Llibre tercer del Text refós de la *Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias*.
2. La responsabilitat prevista pels danys causats per productes defectuosos. Els danys causats pel altres béns i serveis.
3. La responsabilitat dels prestadors de serveis segons la *Ley de Servicios de la Sociedad de la Información y de Comercio Electrónico*.
4. La responsabilitat civil patrimonial de l'Administració Pública.
5. La responsabilitat civil mèdica.

Lliçó 11: Els règims especials de responsabilitat (II)

1. La responsabilitat pels danys causats per la circulació de vehicles a motor: la taxació legal de les indemnitzacions.
2. La responsabilitat pels danys causats per les embarcacions d'esbarjo i esportives.
3. La responsabilitat pels danys causats per la navegació aèria.
4. La responsabilitat pels danys produïts per la caça.
5. La responsabilitat pels danys nuclears.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

A banda de la bibliografia recomanada, l'alumne haurà de comptar, principalment, amb el suport de la legislació relativa a la matèria. A títol orientatiu, se suggereix:

- **CÓDIGO CIVIL**: de qualsevol editorial, edició de 2.008.
- **LEGISLACIÓN SOBRE RESPONSABILIDAD POR DAÑOS**, L. F. REGLERO CAMPOS, 2a. ed., Tecnos, Madrid, 1.998.

També resulten útils les següents **pàgines web**, en les que s'hi pot trobar material per a l'assignatura, tant doctrinal com legislatiu:

<http://www.indret.com/>

<http://civil.udg.edu/normacivil/>

RECENSIÓ DE LA LECTURA RECOMANADA

Se subministrarà a l'alumne el títol de la lectura recomanada, la qual haurà de buscar i adquirir pel seu compte. És una activitat *voluntària* i individual en el cas de l'avaluació tradicional (examen final) i *obligatòria* en el cas de l'avaluació continuada, consistent en la realització d'un examen crític sobre un estudi o escrit jurídic recomanat pel professor de l'assignatura i relatiu a la matèria del programa. No és, doncs, un resum, sinó un comentari personal sobre la lectura - llibre, article de revista, etc. -, tot valorant l'opinió o criteri de l'autor.

La recensió es pot dividir en parts, coincidents o no amb les de la pròpia lectura recomanada, no es pot lliurar realitzada a mà i l'extensió ha de ser d'entre 2 i 10 planes.

La recensió haurà de presentar-se:

- a) en el cas de l'avaluació tradicional, en qualsevol moment durant la vigència del quadrimestre corresponent, fins al mateix dia de l'examen final, i es lliurarà al professor de l'assignatura o a Secretaria del Departament de Dret Privat;
- b) en el cas de l'avaluació continuada, en qualsevol moment durant la vigència del quadrimestre corresponent fins a la data límit del **10 de desembre** de 2008 i es lliurarà al professor de l'assignatura o a Secretaria del Departament de Dret Privat.

5. BIBLIOGRAFIA

MANUALS

ALBALADEJO, Manuel, *Derecho civil*, II, «Derecho de obligaciones», Vol. 2º, 13a. ed., Edisofer, Madrid, 2007.

DÍEZ-PICAZO, Luis-GULLÓN, Antonio, *Sistema de Derecho civil*, Vol. II, 9a. ed., Tecnos, Madrid, 2001.

LACRUZ, José Luis, *et alii*, *Elementos de Derecho civil*, II, «Derecho de Obligaciones», Vol. 2º, 3ª ed., Dykinson, 2005.

ROCA, Encarna, *Derecho de Daños. Textos y materiales*, Tirant lo Blanch, 5a. ed., Valencia, 2007.

OBRES DE REFERÈNCIA

CONCEPCIÓN RODRÍGUEZ, José Luis, *Derecho de Daños*, Barcelona, 1999

DÍEZ-PICAZO Y PONCE DE LEÓN, Luis, *Derecho de Daños*, Madrid, 1999

6. AVALUACIÓ

A) L'avaluació de l'assignatura es realitzarà depenent de la metodologia emprada, si és el cas:

- a) **METODOLOGIA TRADICIONAL**: mitjançant un examen final escrit de tipus teòric i, si s'escau, pràctic, de caràcter obligatori per l'alumne matriculat, que se superarà obtenint la qualificació d'APROVAT. La qualificació final d'aprovat s'obtindrà amb la suficiència demostrada en totes les respostes a les preguntes, inclosa la part pràctica si n'hi ha. Els i les alumnes que hagin realitzat la recensió de la lectura recomanada podran veure incrementada la nota obtinguda en l'examen final; aquesta circumstància es farà palesa mitjançant el símbol * al costat del nom o de la nota de l'alumne.
- b) **AVALUACIÓ CONTINUADA**: mitjançant el seguiment individualitzat de cada alumne en el qual es valorarà, principalment, la documentació aportada i l'exposició oral sobre el tema o part del tema de la manera descrita en l'apartat de la metodologia, la recensió de la lectura recomanada i l'assistència a classe, que en cap cas, podrà ser menor al 80% de les hores lectives, així com la participació en d'altres activitats que es puguin organitzar (conferències, etc.).

B) En el cas de l'avaluació continuada, l'alumne també podrà optar sempre per l'avaluació mitjançant examen escrit com a criteri determinant. En aquest cas, l'activitat duta a terme per

l'alumne durant el curs serà degudament avaluada i mai en perjudici de la nota obtinguda en l'examen.

- C) L'examen escrit serà imprescindible per a incrementar la nota final obtinguda a través de l'avaluació continuada i, en qualsevol cas, necessària per a obtenir la màxima qualificació.
- D) La qualificació (provisional) dels alumnes acollits a l'avaluació continuada es farà pública abans de que acabi el període lectiu del primer quadrimestre.